

Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 16 Meitheamh 2025
(OR. en)

10300/25
ADD 8

Comhad Idirinstitiúideach:
2025/0162(NLE)

AELE 53
CH 19
MI 400

NÓTA CLÚDAIGH

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	13 Meitheamh 2025
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2025) 309 iarscríbhinn
Ábhar:	IARSCRÍBHINN a ghabhann leis an Togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích pacáiste leathain comhaontuithe chun an caidreamh déthaobhach le Cónaidhm na hEilvéise a chomhdhlúthú, a dhoimhniú agus a leathnú

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2025) 309 - Iarscríbhinn 8.

Encl.: COM(2025) 309 iarscríbhinn

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

ANNEX 8

IARSCRÍBHINN

a ghabhann leis an

Togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle

maidir le tabhairt i gcrích pacáiste leathain comhaontuithe chun an caidreamh déthaobhach le Cónaidhm na hEilvéise a chomhdhlúthú, a dhoimhniú agus a leathnú

COMHAONTÚ
IDIR AN tAONTAS EORPACH
AGUS CÓNADHM NA hEILVÉISE
MAIDIR LE RANNÍOCAÍOCHT THRÁTHRIALTA AIRGEADAIS NA hEILVÉISE
CHUN ÉAGOTHROMAÍOCHTAÍ EACNAMAÍOCHA AGUS SÓISIALTA
SAN AONTAS EORPACH A LAGHDÚ

TÁ AN tAONTAS EORPACH, dá ngairtear ‘an tAontas’ anseo feasta,

agus

CÓNAIDHM NA hEILVÉISE, dá ngairtear ‘an Eilvéis’ anseo feasta,

dá ngairtear ‘na Páirtithe Conarthacha’ anseo feasta;

I bhFIANAISE na ndlúthnasc idir na Páirtithe Conarthacha;

I bhFIANAISE an phacáiste dhéthaobhaigh leathan idir na Páirtithe Conarthacha arb é is aidhm dó a gcaidreamh déthaobhach a chobhsú agus a fhorbairt, lena n-áirítear rannpháirtíocht na hEilvéise sa mhargadh inmheánach;

DE BHRÍ sa chomhthéacs sin, a thábhachtaí atá gníomhaíochtaí a rannchuidíonn leis na héagothromaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta san Aontas a laghdú, ar cheart iad a bheith dírithe ar neartú leanúnach agus cothrom an chaidrimh eacnamaíoch agus shóisialta idir an tAontas agus a Bhallstáit agus an Eilvéis a spreagadh agus freagairt do dhúshláin choiteanna thábhachtacha ag an am céanna;

DE BHRÍ go bhfuil an comhar idir an Eilvéis agus Stáit chomhpháirtíochta i gcomhthéacs ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise bunaithe ar luachanna coiteanna, ar phrionsabail an dea-rialachais agus ar thiomantas coiteann don neamhfhulaingt i leith an éillithe, agus go bhfuil sé á threorú ag na luachanna agus na prionsabail sin;

TAR ÉIS COMHAONTÚ MAR A LEANAS:

CUID I

FORÁLACHA GINEARÁLTA

AIRTEAGAL 1

Cuspóirí

I gcomhthéacs an phacáiste leathain dhéthaobhaigh comhaontuithe, tá sé mar chuspóir foriomlán ag na Páirtithe Conarthacha uile rannchuidiú chun éagothromaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta san Aontas a laghdú.

Dá réir sin, is é is aidhm do ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise neartú leanúnach cothrom an chaidrimh eacnamaíoch agus shóisialta idir an tAontas agus a Bhallstáit agus an Eilvéis a spreagadh agus freagairt do dhúshláin choiteanna thábhachtacha ag an am céanna.

AIRTEAGAL 2

Ábhar

1. Bunaítear leis an gComhaontú seo an bonn le haghaidh ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise i dtreo na gcuspóirí a leagtar síos in Airteagal 1.
2. Comhlánóidh ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise bearta an Aontais agus a Bhallstát i réimse an chomhtháthaithe agus a bhfreagairt ar dhúshláin choiteanna thábhachtacha.

AIRTEAGAL 3

Sainmhínithe

Chun críocha an Chomhaontaithe seo, tá feidhm ag na sainmhínithe seo a leanas:

(a) Ciallaíonn ‘Liosta na gComhaontuithe’ na comhaontuithe a leanas:

- (i) Comhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le saorghluaiseacht daoine, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999;
- (ii) Comhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hAeriompar, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999;
- (iii) Comhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hiompar earraí agus paisinéirí d’iarnród agus de bhóthar, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999;
- (iv) An Comhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999;
- (v) Comhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haitheantas frithpháirteach i ndáil le measúnacht chomhréireachta, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999;

- (vi) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise i gClár an Aontais, arna dhéanamh [i/sa/san ...] an [...];
 - (vii) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir leis na téarmaí agus na coinníollacha a bhaineann le rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise i nGníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um an gClár Spáis, arna dhéanamh [i/sa/san ...] an [...];
 - (viii) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le Leictreachas, arna dhéanamh in [...] an [...];
 - (ix) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le Sláinte, arna dhéanamh in [...] an [...]; agus
 - (x) Prótacal a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta lena mbunaítear Comhlimistéar Sábháilteachta Bia, arna dhéanamh i [...] an [...];
- (b) ciallaíonn ‘tréimhse ranníocaíochta’ an tréimhse ama dá sanntar ranníocaíocht airgeadais ar leith ón Eilvéis;
 - (c) ciallaíonn ‘tréimhse cur chun feidhme’ an tréimhse ama ar lena linn nach mór ranníocaíocht airgeadais ar leith ón Eilvéis a chur chun feidhme agus na cistí a íoc amach; mairfidh gach tréimhse cur chun feidhme 10 mbliana ar a laghad;
 - (d) ciallaíonn ‘Stát is Comhpháirtí’ Ballstát den Aontas atá ag tairbhiú de ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise i dtréimhse ranníocaíochta ar leith;

- (e) ciallaíonn ‘Stáit is Comhpháirtithe i réimse an chomhtháthaithe’ Ballstáit den Aontas ag a bhfuil ollioncam náisiúnta (dá ngairtear ‘OIN’ anseo feasta) *per capita*, arna thomhas de réir caighdeáin chumhachta ceannaigh, níos lú ná 90 % de mheán-OIN *per capita* an Aontais i gcaighdeáin chumhachta ceannaigh le haghaidh na tréimhse tagartha céanna. Beidh an tréimhse thagartha chun na sonraí a úsáid mar an gcéanna leis sin a úsáidtear chun incháilitheacht Bhallstáit an Aontais a chinneadh faoi Chiste Comhtháthaithe an Aontais a bheidh i bhfeidhm ar dháta tosaigh na tréimhse ranníocaíochta ábhartha;
- (f) ciallaíonn ‘beart tacaíochta’ clár nó tionscadal a chuirtear i gcrích le tacaíocht ranníocaíochta airgeadais ar leith ón Eilvéis.

AIRTEAGAL 4

Creat lena rialaítear ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise

1. Déanfar ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise a struchtúru ar bhonn tréimhsí ranníocaíochta comhleanúnacha.

Tosóidh gach tréimhse ranníocaíochta 2 bhliain tar éis thús na tréimhse atá cumhdaithe le creat airgeadais ilbhliantúil an Aontais (dá ngairtear ‘CAI’ anseo feasta). Mairfidh sé ar feadh tréimhse atá cothrom leis an líon blianta a chumhdaítear leis an gcreat nó CAI lena mbaineann sé.

2. I gcás gach tréimhse ranníocaíochta, beidh feidhm ag an méid seo a leanas:
 - (a) Geallann an Eilvéis ranníocaíocht airgeadais arna cinneadh ar bhonn Iarscríbhinn I a sholáthar.

- (b) Chun an gealltanais a tugadh de bhun phointe (a) a chomhlíonadh, déanfaidh na Páirtithe Conarthacha meabhrán tuisceana (dá ngairtear ‘MT’ anseo feasta) nach bhfuil ceangailteach ó thaobh dlí a thabhairt i gcrích 12 mhí ar a dhéanaí roimh dheireadh na tréimhse ranníocaíochta leanúnaí.

Chuirge sin, cuirfidh an Comhchoiste tús leis an bplé 36 mhí ar a dhéanaí roimh dheireadh na tréimhse ranníocaíochta sin.

Sonrófar na heilimintí seo a leanas i ngach MT:

- (i) méid na ranníocaíochta airgeadais áirithe ón Eilvéis arna chinneadh ar bhonn mhír 1 d’Iarscríbhinn I;
- (ii) leithdháiltí tírshonracha cistí i réimse an chomhtháthaithe de bhun Fhoscríbhinn 2 d’Iarscríbhinn I;
- (iii) na réimsí téamacha le haghaidh na ranníocaíochta airgeadais ar leith ón Eilvéis i réimse an chomhtháthaithe;
- (iv) i gcás ina bhforáiltear do sciar ranníocaíochta airgeadais ar leith ón Eilvéis chun freagairt do dhúshláin choiteanna thábhachtacha eile; na dúshláin choiteanna thábhachtacha a sainaitníodh; a réimsí téamacha faoi seach; na critéir chun Stáit is Comhpháirtithe a roghnú a ndéanann na dúshláin choiteanna shainaitheanta difear dóibh; agus an miondealú idir na cistí a leithdháiltear ar réimse an chomhtháthaithe agus na cistí a leithdháiltear ar na dúshláin choiteanna a sainaitníodh, de bhun mhír 2 d’Iarscríbhinn I;

(v) tuairisc ghinearálta ar inneachar beartaithe na gcomhaontuithe tírshonracha idir an Eilvéis agus na Stáit is Comhpháirtithe (dá ngairtear ‘comhaontuithe tírshonracha’ anseo feasta);

(vi) fad na tréimhse cur chun feidhme de bhun phointe (c) d’Airteagal 3(5).

(c) Mura dtabharfar an MT i gcrích laistigh den tréimhse ama dá dtagraítear sa chéad abairt de phointe (b), beidh feidhm ag Airteagal 16. I gcás ina gcuirfear an díospóid faoi bhráid an bhinse eadrána i gcomhréir le hAirteagal 16(2), fíoróidh an binse eadrána cé acu a ghníomhaigh nó nár ghníomhaigh na Páirtithe Conarthacha de mheon macánta le linn na bpléití dá dtagraítear i bpointe (b) chun an gealltanais de bhun phointe (a) a chomhlíonadh.

AIRTEAGAL 5

Comhaontuithe tírshonracha agus bearta tacaíochta breise

1. I gcomhréir le pointe (a) d’Airteagal 4(2) agus Cuid II, agus i gcomhréir leis na heilimintí a leagtar amach sa MT, tabharfaidh an Eilvéis comhaontuithe tírshonracha i gcrích leis na Stáit is Comhpháirtithe agus, más infheidhme, ullmhóidh sí bearta tacaíochta breise faoina bainistíocht nó i bhfoirm ranníocaíochtaí le hionstraimí cistiúcháin ábhartha.

2. Cuirfear san áireamh sna comhaontuithe tírshonracha beartais an Aontais agus creataí straitéiseacha náisiúnta le haghaidh infheistíochtaí bheartas comhtháthaithe an Aontais arna bhformheas ag an gCoimisiún Eorpach (dá ngairtear ‘an Coimisiún’ anseo feasta).

3. Leagfar amach an méid seo a leanas sna comhaontuithe tírshonracha, go háirithe: dáileadh cistí i measc réimsí téamacha; bearta tacaíochta; na struchtúir bhainistíochta agus rialaithe; coinníollacha is infheidhme; agus údaráis inniúla sa Stát is Comhpháirtí lena mbaineann. Áireofar iontu freisin rialacha sonracha maidir leis an nós imeachta agus na bearta dá dtagraítear in Airteagal 13(5).

4. I gcás gach tréimhse ranníocaíochta, déanfar na leithdháiltí tírshonracha i réimse an chomhtháthaithe a ghealladh go foirmiúil do na Stáit is Comhpháirtithe ar thabhairt i gcrích na gcomhaontuithe tírshonracha faoi seach, ar a dhéanaí, 2 bhliain tar éis thús na tréimhse ranníocaíochta lena mbaineann siad.

5. I gcás ina meastar go bhfreagróidh sciar de ranníocaíocht airgeadais ar leith ón Eilvéis do dhúshlán choiteanna thábhachtacha eile, déanfar na leithdháiltí tírshonracha i réimse na ndúshlán coiteann sainaitheanta a ghealladh go foirmiúil do na Stáit is Comhpháirtithe ar thabhairt i gcrích na gcomhaontuithe tírshonracha faoi seach, ar a dhéanaí, 5 bliana tar éis thús na tréimhse ranníocaíochta lena mbaineann siad.

6. Mura dtabharfar na comhaontuithe tírshonracha dá dtagraítear i míreanna 4 agus 5 i gcrích laistigh de na tréimhsí ama dá dtagraítear iontu, beidh feidhm ag Airteagal 16.

I gcás ina gcuirfear an díospóid faoi bhráid an bhinse eadrána i gcomhréir le hAirteagal 16(2), fíoróidh an binse eadrána cé acu a ghníomhaigh nó nár ghníomhaigh an Eilvéis agus an Stát is Comhpháirtí faoi seach de mheon macánta le linn chaibidlíocht an chomhaontaithe thírshonrach.

7. Ní fhéadfar cistí ranníocaíochta airgeadais ar leith ón Eilvéis a úsáid ach go dtí deireadh na tréimhse cur chun feidhme faoi seach.

AIRTEAGAL 6

Cumarsáid idir an Eilvéis agus an Coimisiún

1. Cuirfidh an Eilvéis an Coimisiún ar an eolas faoi na comhaontuithe tírshonracha dá dtagraítear in Airteagal 5(1) laistigh de 1 mhí amháin tar éis a bhfoilsithe i gCoimre Oifigiúil Dhlí Cónaidhme na hEilvéise.
2. Déanfaidh an Eilvéis agus an Coimisiún cumarsáid ar an leibhéal teicniúil le chéile ar bhonn bliantúil, nó aon uair is gá, a mhéid a bhaineann le cur chun feidhme ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise.

AIRTEAGAL 7

Rátaí cómhaoinithe

Maidir le bearta tacaíochta a bhfuil freagracht cur chun feidhme ar na Stáit is Comhpháirtithe ina leith, beidh rátaí cómhaoinithe na hEilvéise le haghaidh a ranníocaíochta thráthrialta airgeadais mar an gcéanna le rátaí cómhaoinithe an Aontais faoi ionstraimí bheartas comhtháthaithe an Aontais agus faoi ionstraimí ábhartha eile, mura gcomhaontóidh an Eilvéis agus an Stát is Comhpháirtí lena mbaineann a mhalairt.

AIRTEAGAL 8

Státchabhair agus soláthar poiblí

Comhlíonfaidh cur chun feidhme na mbeart tacaíochta na rialacha is infheidhme maidir le státchabhair agus soláthar poiblí.

AIRTEAGAL 9

Dliteanas

Tá freagracht na hEilvéise teoranta do chistí a sholáthar de réir na gcomhaontuithe tírshonracha agus de réir bearta tacaíochta breise. Dá réir sin, ní ghabhann an Eilvéis aon dliteanas uirthi féin i leith tríú páirtithe.

AIRTEAGAL 10

Athruithe ar bhallraíocht an Aontais

1. I gcás athrú ar bhallraíocht an Aontais lena mbaineann Stát ar lú a OIN *per capita*, arna thomhas de réir na gcaighdeán cumhachta ceannaigh, ná 90 % de mheán-OIN *per capita* an Aontais arna thomhas de réir na gcaighdeán cumhachta ceannaigh, déanfar ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise a choigeartú go comhréireach ón dáta a thiocfaidh an t-athrú ar an mballraíocht i bhfeidhm.

Beidh an tréimhse thagartha chun na sonraí a úsáid mar an gcéanna leis an tréimhse thagartha a úsáidtear do Chiste Comhtháthaithe an Aontais a bheidh i bhfeidhm ar dháta tosaigh na tréimhse ranníocaíochta faoi seach, nó, mura bhfuil sí ar fáil, an tréimhse 3 bliana is déanaí a bhfuil sonraí ar fáil ina leith.

2. Is iad na Páirtithe Conarthacha a chinnfidh méid an choigeartaithe dá dtagraítear i mír 1.

CUID II

CUR CHUN FEIDHME AGUS BAINISTIÚ NA gCISTÍ

AIRTEAGAL 11

Luachanna coiteanna

Beidh cur chun feidhme ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise bunaithe ar luachanna coiteanna an mheasa ar chearta an duine, ar an daonlathas, ar an smacht reachta, ar dhínit an duine agus ar an gcomhionannas.

AIRTEAGAL 12

Bainistíocht ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise

1. Beidh an Eilvéis freagrach as bainistiú foriomlán a ranníocaíochta tráthrialta airgeadais.

2. Cumhdófar costais bhainistíochta na hEilvéise le méid iomlán ranníocaíochta airgeadais ar leith a leagtar síos sa MT dá dtagraítear i bpointe (b) d'Airteagal 4(2).

AIRTEAGAL 13

Prionsabail maidir le cur chun feidhme

1. Déanfar na comhaontuithe tírshonracha a chaibidliú agus a chur chun feidhme de mheon comhpháirtíochta comhionainne idir na Stáit is Comhpháirtithe agus an Eilvéis.

2. Is iad na Stáit Chomhpháirtíochta a bheidh freagrach as na bearta tacaíochta comhaontaithe a chur chun feidhme, lena ndéanfar foráil maidir le córais iomchuí bhainistíochta agus rialaithe chun cur chun feidhme agus bainistíocht fhónta a áirithiú.

3. Gan dochar do mhír 2, is í an Eilvéis a bheidh freagrach as bearta tacaíochta arna gcur chun feidhme go díreach ag an Eilvéis, bearta a dhéanfaidh foráil maidir le córais bhainistíochta agus rialaithe iomchuí chun cur chun feidhme agus bainistíocht fhónta a áirithiú.

4. Le cur chun feidhme na mbeart tacaíochta, comhlíonfar na luachanna coiteanna dá dtagraítear in Airteagal 11 agus prionsabail an dea-rialachais agus na bainistíochta fónta airgeadais, agus áiritheofar trédhearcacht, neamh-idirdhealú, éifeachtúlacht agus cuntasacht.

Beidh sé bunaithe ar thiomantas coiteann na hEilvéise agus na Stát is Comhpháirtithe gach cineál éillithe a chomhrac i gcur chun feidhme ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise agus foráil a dhéanamh maidir le bearta agus nósanna imeachta éifeachtacha chun aon ghníomh a chuireann úsáid chuí na geistí i mbaol a chosc, a shainaithint agus aghaidh a thabhairt air, agus na rioscaí arna sainaithint á gcur san áireamh.

5. I gcás sárú ar oibleagáid a leagtar amach i mír 4 a dhéanann difear do chur chun feidhme fóna birt tacaíochta shonraigh, nó a bhfuil an baol ann go ndéanfaidh sé difear dó, féadfaidh an Eilvéis, tar éis measúnú agus nós imeachta lena ráthaítear ceart éifeachtach an Stáit is Comhpháirtí éisteacht a fháil, bearta iomchuí, comhréireacha agus éifeachtacha a dhéanamh maidir leis na bearta tacaíochta sonracha lena mbaineann.

6. Féadfaidh an Eilvéis rialuithe a dhéanamh de réir a ceanglas inmheánach. Cuirfidh na Stáit is Comhpháirtithe gach cúnamh, faisnéis agus doiciméadacht is gá ar fáil chuige sin.

7. Le linn d'údaráis iniúchóireachta na hEilvéise iniúchtaí a dhéanamh, tabharfaidh siad aird chuí ar phrionsabail na hiniúchóireachta aonair agus na comhréireachta i ndáil leis an leibhéal riosca, chun dúbláil iniúchtaí agus fíoruithe bainistíochta ar an gcaiteachas céanna a sheachaint, agus é mar chuspóir acu costas na bhfíoruithe bainistíochta agus na n-iniúchtaí bainistíochta agus an t-ualach riaracháin ar thairbhíthe a íoslaghdú.

CUID III

FORÁLACHA INSTITIÚIDEACHA

AIRTEAGAL 14

Comhchoiste

1. Bunaítear Comhchoiste leis seo.

Is ionadaithe ó na Páirtithe Conarthacha a bheidh ar an gComhchoiste.

2. Beidh ionadaí ón Aontas Eorpach agus ionadaí ón Eilvéis ina gcomhchathaoirligh ar an gComhchoiste.

3. Déanfaidh an Comhchoiste:

- (a) feidhmiú cuí agus riar agus cur i bhfeidhm éifeachtach an Chomhaontaithe seo a áirithiú;
- (b) fóram a chur ar fáil le haghaidh comhairliúchán frithpháirteach agus malartú leanúnach faisnéise idir na Páirtithe Conarthacha, go háirithe d'fhonn teacht ar réiteach ar aon deacracht a bhaineann le léiriú nó cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo i gcomhréir le hAirteagal 16;
- (c) moltaí a chur faoi bhráid na bPáirtithe Conarthacha maidir le hábhair a bhaineann leis an gComhaontú seo;
- (d) cinntí a ghlacadh i gcás ina bhforáiltear dó sin sa Chomhaontú seo; agus
- (e) aon inniúlacht eile a dheonaítear dó sa Chomhaontú seo a fheidhmiú.

4. Feidhmeoidh an Comhchoiste trí chomhthoil. Beidh Cinntí ina gceangal ar na Páirtithe Conarthacha, agus déanfaidh na Páirtithe na bearta uile is gá chun iad a chur chun feidhme.

5. Tiocfaidh an Comhchoiste le chéile uair sa bhliain ar a laghad, sa Bhruiséil agus i mBeirn gach re seach, mura gcinnfidh na comhchathaoirligh a mhalairt. Tiocfaidh sé le chéile freisin arna iarraidh sin do cheachtar de na Páirtithe Conarthacha. Féadfaidh na comhchathaoirligh a chomhaontú go dtionólfar cruinniú den Chomhchoiste trí fhíschomhdháil nó trí theileachomhdháil.

6. Glacfaidh an Comhchoiste a rialacha níos imeachta ag an gcéad chruinniú a bheidh aige.
7. Féadfaidh an Comhchoiste a chinneadh aon mheitheal nó aon ghrúpa saineolaithe a bhunú a bheidh in ann cúnamh a thabhairt dó chun a chuid dualgas a chomhlíonadh.

AIRTEAGAL 15

Prionsabal an eisiachais

Gabhann na Páirtithe Conarthacha orthu féin nach gcuirfidh siad faoi bhráid shásra socraíochta aon díospóid maidir le léiriú nó cur i bhfeidhm an Chomhaontaithe, seachas na díospóidí sin dá bhforáiltear sa Chomhaontú seo.

AIRTEAGAL 16

Nós imeachta i gcás ina bhfuil deacracht le léiriú nó cur i bhfeidhm

1. I gcás ina mbeidh deacracht ann an Comhaontú a léiriú nó a chur i bhfeidhm, rachaidh na Páirtithe Conarthacha i gcomhairle le chéile laistigh den Chomhchoiste chun teacht ar réiteach a bheidh inghlactha ag an dá thaobh. Chuige sin, cuirfear na heilimintí úsáideacha faisnéise uile ar fáil don Chomhchoiste chun é a chur ar a chumas dó scrúdú mionsonraithe a dhéanamh ar an gcás. Scrúdóidh an Comhchoiste na féidearthachtaí uile lena bhféadfar feidhmiú cuí an Chomhaontaithe a choinneáil ar bun.

2. Mura mbeidh an Comhchoiste in ann teacht ar réiteach ar an deacracht dá dtagraítear i mír 1 laistigh de 3 mhí ón dáta a cuireadh an deacracht faoina bhráid, féadfaidh ceachtar de na Páirtithe Conarthacha a iarraidh ar bhinse eadrána an díospóid a réiteach i gcomhréir na rialacha a leagtar síos sa Phrótacal maidir leis an mbinse eadrána (dá ngairtear ‘an Prótacal’ anseo feasta).

3. Le linn do dhíospóid a bheith á réiteach idir na Páirtithe Conarthacha faoin gComhaontú seo, beidh dlínse ag an mbinse eadrána an Comhaontú seo a léiriú. Agus cinneadh á dhéanamh maidir le comhsheasmhacht birt leis an gComhaontú seo, féadfaidh an binse eadrána, de réir mar is iomchuí, dlí gach Páirtí Chonarthaigh seachas an Comhaontú seo, a mheas mar ábhar fíorais. Agus é sin á dhéanamh aige, leanfaidh an binse eadrána an léiriú atá i réim a thugann cúirteanna agus údaráis an Pháirtí Chonarthaigh faoi seach agus, i gcás inarb infheidhme, comhlachtaí idirnáisiúnta inniúla um réiteach díospóidí, do dhlí gach Páirtí Chonarthaigh seachas an Comhaontú seo. Aon bhrí a thabharfaidh an binse eadrána do dhlí Páirtí Chonarthaigh seachas an Comhaontú seo, ní bheidh sí ina ceangal ar chúirteanna ná ar údaráis an Pháirtí Chonarthaigh sin.

4. Ní bheidh dlínse ag an mbinse eadrána i ndíospóidí a bhaineann le cur chun feidhme na gcomhaontuithe tírshonracha.

5. Déanfaidh gach Páirtí Conarthach gach beart is gá chun cinneadh an bhinse eadrána a chomhlíonadh de mheon macánta.

An Páirtí Conarthach a gcinnfidh an binse eadrána nár chomhlíon sé an Comhaontú, cuirfidh sé an Páirtí Conarthach eile ar an eolas tríd an gComhchoiste faoi na bearta atá déanta aige chun cinneadh an bhinse eadrána a chomhlíonadh.

AIRTEAGAL 17

Bearta cúiteacha

1. Más rud é, maidir leis an bPáirtí Conarthach ar chinn an binse eadrána nár chomhlíon sé an Comhaontú, nach gcuirfidh sé an Páirtí Conarthach eile ar an eolas, laistigh de thréimhse ama réasúnach arna socrú i gcomhréir le hAirteagal IV.2(6) den Phrótacal, faoi na bearta a rinne sé chun cinneadh an bhinse eadrána a chomhlíonadh, nó má mheasann an Páirtí Conarthach eile nach gcomhlíonann na bearta a chuirtear in iúl cinneadh an bhinse eadrána, féadfaidh an Páirtí Conarthach eile sin bearta cúiteacha comhréireacha a ghlacadh faoi chuimsiú an Chomhaontaithe nó aon chomhaontaithe ar cuid é de Liosta na gComhaontuithe a shainmhínítear i bpointe (a) d'Airteagal 3 (dá ngairtear 'bearta cúitimh' anseo feasta) chun éagothroime a d'fhéadfadh a bheith ann a leigheas. Tabharfaidh sé fógra don Pháirtí Conarthach ar chinn an binse eadrána nár chomhlíon sé an Comhaontú maidir leis na bearta cúiteacha, a shonrófar san fhógra. Gabhfaidh éifeacht leis na bearta cúiteacha sin 3 mhí ó dháta an fhógra sin.
2. Más rud é, laistigh de 1 mhí amháin ón dáta a dtabharfar fógra faoi na bearta cúiteacha atá beartaithe, nach mbeidh cinneadh déanta ag an gComhchoiste na bearta cúiteacha sin a chur ar fionraí, a leasú nó a neamhniú, féadfaidh ceachtar Páirtí Conarthach an cheist maidir le comhréireacht na mbeart cúiteach sin a chur chun eadrána, i gcomhréir leis an bPrótacal.
3. Déanfaidh an binse eadrána cinneadh laistigh de na teorainneacha ama atá leagtha síos in Airteagal III.8(4) den Phrótacal.
4. Ní bheidh éifeacht chúlghabhálach ag bearta cúiteacha. Go háirithe, caomhnófar na cearta agus na hoibleagáidí a fuair daoine aonair agus oibreacha eacnamaíocha cheana féin sula ngabhfaidh éifeacht leis na bearta cúiteacha.

CUID IV

FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

AIRTEAGAL 18

An chéad ranníocaíocht airgeadais ón Eilvéis faoin gComhaontú seo agus gealltanais airgeadais breise aonuaire

1. Geallann an Eilvéis a céad ranníocaíocht airgeadais a sholáthar faoin gComhaontú seo (dá ngairtear ‘an chéad ranníocaíocht airgeadais’ anseo feasta) ón 1 Eanáir 2030 go dtí an 31 Nollaig 2036 i gcomhréir le hIarscríbhinn II agus gealltanais airgeadais breise aonuaire lena gcumhdófar an tréimhse idir deireadh 2024 agus deireadh 2029 i gcomhréir le hIarscríbhinn III.
2. A mhéid nach leagtar síos eilimintí na chéad ranníocaíochta airgeadais in Iarscríbhinn II, tabharfaidh na Páirtithe Conarthacha MT i gcrích, nach mbeidh ceangailteach ó thaobh dlí, chun an gealltanais a tugadh i mír 1 a chomhlíonadh laistigh de 12 mhí ó dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo. Chuige sin, cuirfidh an Comhchoiste tús leis an bplé go pras tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.
3. A mhéid nach leagtar síos eilimintí an ghealltanais airgeadais bhreise aonuaire in Iarscríbhinn III, tabharfaidh na Páirtithe Conarthacha MT i gcrích, nach mbeidh ceangailteach ó thaobh dlí, chun an gealltanais a tugadh i mír 1 a chomhlíonadh laistigh de 12 mhí ó dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo. Chuige sin, cuirfidh an Comhchoiste tús leis an bplé go pras tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.

4. Déanfar leithdháiltí tírshonracha na chéad ranníocaíochta airgeadais i réimse an chomhtháthaithe agus an ghealltanais airgeadais bhreise aonuaire a ghealladh go foirmiúil do na Stáit is Comhpháirtithe ar thabhairt i gcrích na gcomhaontuithe tírshonracha faoi seach, 3 bliana ar a dhéanaí ó dháta theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.
5. Déanfar leithdháiltí tírshonracha na chéad ranníocaíochta airgeadais i réimse na himirce a ghealladh go foirmiúil do Stáit is Comhpháirtithe ar thabhairt i gcrích na gcomhaontuithe tírshonracha faoi seach, ar a dhéanaí, 5 bliana ó thús na tréimhse ranníocaíochta.
6. Mura dtugtar na MTanna dá dtagraítear i míreanna 2 agus 3 i gcrích laistigh den tréimhse ama dá dtagraítear iontu, beidh feidhm *mutatis mutandis* ag pointe (c) d'Airteagal 4(2).
7. Mura dtabharfar na comhaontuithe tírshonracha dá dtagraítear i míreanna 4 agus 5 i gcrích laistigh de na tréimhsí ama dá dtagraítear iontu, beidh feidhm *mutatis mutandis* ag Airteagal 5(6).

AIRTEAGAL 19

Prótacal, Iarscríbhinní agus Foscíbhinní

Beidh an Prótacal, na hIarscríbhinní a ghabhann leis an gComhaontú seo ina gcuid dhílis de.

AIRTEAGAL 20

Teacht i bhfeidhm

1. Déanfaidh na Páirtithe Conarthacha an Comhaontú seo a dhaingniú nó a fhormheas i gcomhréir lena nósanna imeachta féin. Tabharfaidh gach Páirtí Conarthach fógra don Pháirtí Conarthach eile faoi chur i gcrích na nósanna imeachta inmheánacha is gá do theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe seo.
2. Tiocfaidh an Comhaontú seo i bhfeidhm an chéad lá den dara mí tar éis an fhógra dheireanaigh maidir leis na hionstraimí seo a leanas:
 - (a) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le saorghluaiseacht daoine;
 - (b) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le saorghluaiseacht daoine;
 - (c) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haeriompar;
 - (d) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haeriompar;

- (e) Prótacal maidir le Státchabhair a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haeriompar;
- (f) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hIompar Earraí agus Paisinéirí d'Iarnród agus de Bhóthar;
- (g) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hIompar Earraí agus Paisinéirí d'Iarnród agus de Bhóthar;
- (h) Prótacal maidir le Státchabhair a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le hIompar Earraí agus Paisinéirí d'Iarnród agus de Bhóthar;
- (i) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta;
- (j) Prótacal Institiúideach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haitheantas frithpháirteach i ndáil le measúnú comhréireachta;
- (k) Prótacal Leasaitheach a ghabhann leis an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le haitheantas frithpháirteach i ndáil le measúnú comhréireachta;
- (l) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus an Comhphobal Eorpach do Fhuinneamh Adamhach, de pháirt, agus Cónaidhm na hEilvéise, den pháirt eile, maidir le rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise i geláir de chuid an Aontais;

- (m) Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir leis na téarmaí agus na coinníollacha a bhaineann le rannpháirtíocht Chónaidhm na hEilvéise i nGníomhaireacht an Aontais Eorpaigh um an gClár Spáis.

AIRTEAGAL 21

Foirceannadh

Féadfaidh gach Páirtí Conarthach a fhoirceannadh trí fhógra a thabhairt don Pháirtí Conarthach eile. Scoirfidh an Comhaontú d’fheidhm a bheith aige 6 mhí tar éis fháil an fhógra.

Arna dhéanamh [i/sa/san ...], an [...], i ndúblach, sa Bhéarla, sa Bhulgáiris, sa Chróitis, sa Danmhairgis, san Eastóinis, san Fhionlainnis, sa Fhraincis, sa Ghaeilge, sa Ghearmáinis, sa Ghréigis, san Iodáilis, sa Laitvis, sa Liotuáinis, sa Mháltais, san Ollainnis, sa Pholainnis, sa Phortaingéilis, sa Rómáinis, sa tSeicis, sa tSlóivéinis, sa tSlóvaicis, sa Spáinnis, sa tSualainnis agus san Ungáiris, agus tá gach téacs díobh barántúil.

Á FHIANÚ SIN, chuir na daoine thíos-sínithe, agus údar cuí acu chuige sin, a lámh leis an gComhaontú seo.

(Bloc na sínithe, amhail an méid seo a leanas, i ngach ceann de 24 theanga oifigiúla an Aontais: ‘Thar ceann an Aontais Eorpaigh’ agus ‘Thar ceann Chónaidhm na hEilvéise’)

EILIMINTÍ LE hAGHAIDH
RANNÍOCAÍOCHT THRÁTHRIALTA AIRGEADAIS NA hEILVÉISE
DÁ dTAGRAÍTEAR I bPOINTE (a) D' AIRTEAGAL 4(2)
LE hAGHAIDH TRÉIMHSÍ RANNÍOCAÍOCHTA INA DHIAIDH SIN

1. Déantar méid ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise le haghaidh tréimhse ranníocaíochta ar leith a shuí ar bhonn na n-eilimintí seo a leanas:
 - (a) méid ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise i leith na tréimhse ranníocaíochta roimhe sin arna choigeartú *pro rata temporis* de réir fhad na tréimhse ranníocaíochta áirithe, lena n-áirítear, i gcás inarb ábhartha, an coigeartú i gcomhréir le hAirteagal 10, arna choigeartú *pro rata temporis* de réir fhad na tréimhse ranníocaíochta ar leith;
 - (b) méadú nó laghdú ar an méid a eascraíonn as cur i bhfeidhm phointe (a) i gcomhréir leis an modh a leagtar amach i bhFoscscríbhinn 1, bunaithe ar na fachtóirí seo a leanas:
 - (i) boilsciú san Eilvéis, arna thomhas leis an Innéacs Comhchuibhithe Praghsanna do Thomhaltóirí (dá ngairtear 'ICPT' anseo feasta) san Eilvéis, agus
 - (ii) fachtóir coigeartaithe lena dtugtar aghaidh ar aon éagsúlacht idir an boilsciú sin agus an boilsciú a thabhaítear sna Stáit is Comhpháirtithe a mhéid nach ndéantar é a fhritháireamh le forbairt an ráta malairte, chun cumhacht ceannaigh ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise a choinneáil ar bun;

(c) méadú nó laghdú ar an méid arna bhunú ar bhonn phointí (a) agus (b) i bhfianaise cúinsí polaitiúla. Ní rachaidh méadú nó laghdú den sórt sin thar 10 % den mhéid a bhunaítear ar bhonn phointí (a) agus (b).

2. Is é a bheidh i sciar ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise le haghaidh tréimhse ranníocaíochta ar leith atá tiomnaithe do limistéar an chomhtháthaithe 90 % ar a laghad den mhéid arna chinneadh i gcomhréir le mír 1.
3. Is é a bheidh i sciar ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise le haghaidh tréimhse ranníocaíochta ar leith i réimse an chomhtháthaithe a shanntar do chomhaontuithe tírshonracha 90 % ar a laghad de mhéid ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise atá tiomnaithe don limistéar sin arna chinneadh i gcomhréir le mír 2.
4. Déanfar an méid a shanntar do chomhaontuithe tírshonracha i réimse an chomhtháthaithe a leithdháileadh ar Stáit is Comhpháirtithe i gcomhréir leis an scála leithdháilte a leagtar amach i bhFoscríbhinn 2.

MODHEOLAÍOCHT
CHUN AN COIGEARTÚ A CHINNEADH
DÁ dTAGRAÍTEAR I bPOINTE (b) DE MHÍR 1 D'IARSCRÍBHINN I

Déanfar an méadú nó an laghdú dá dtagraítear i bpointe (b) de mhír 1 d'Iarscríbhinn I a ríomh i gcomhréir leis an modh seo a leanas:

1. Déanfar an méid a eascraíonn as cur i bhfeidhm phointe (a) de mhír 1 d'Iarscríbhinn I a iolrú faoin bhfachtóir innéacsaithe dá dtagraítear i mír 2 den Fhoscríbhinn seo;
2. Is éard a bheidh san fhachtóir innéacsaithe toradh na nithe seo a leanas:
 - (a) boilsciú san Eilvéis, arna thomhas le ICPT san Eilvéis, idir an bhliain dheireanach, arna ríomh mar mheán uimhríochtúil an 12 mhí dheireanacha atá ar fáil ar dháta an ríofa, agus an chéad bhliain den tréimhse ranníocaíochta roimhe sin, arna ríomh mar mheán uimhríochtúil 12 mhí na bliana sin; agus
 - (b) fachtóir coigeartaithe, arna thomhas de réir an chóimheasa idir fíor-ráta malairte ghrúpa na Stát is Comhpháirtithe i réimse an chomhtháthaithe sa tréimhse ranníocaíochta roimhe sin i leith na hEilvéise idir an bhliain dheireanach agus an chéad bhliain den tréimhse ranníocaíochta roimhe sin, lena léirítear an fíor-luachmhéadú nó an dímhéas a bhí ag an ngrúpa sin le linn na tréimhse.

Chun an fachtóir innéacsaithe a ríomh, tá feidhm ag an méid seo a leanas:

- (i) is éard a bheidh i bhfíor-ráta malairte ghrúpa na Stát is Comhpháirtithe i réimse an chomhtháthaithe sa tréimhse ranníocaíochta roimhe sin ráta malairte ainmniúil na Stát is Comhpháirtithe *vis-à-vis* franc na hEilvéise arna iolrú faoi chomhiomlán bunaithe ar ICPT na Stát is Comhpháirtithe sin agus arna roinnt ar ICPT na hEilvéise.

Beidh méadú ar an bhfíor-ráta malairte i gceist le fíor-luachmhéadú ar an ngrúpa Stát is Comhpháirtithe sin, agus beidh laghdú ar an bhfíor-ráta malairte i gceist le fíor-dhímheas don ghrúpa Stát is Comhpháirtithe sin;

- (ii) tógtar an comhiomlán bunaithe ar ICPT le haghaidh na Stát is Comhpháirtithe sin mar mheán uimhríochtúil 12 mhí den innéacs ICPT don ghrúpa Stát is Comhpháirtithe sin, agus úsáid á baint as modheolaíocht ICPT dá bhforáiltear sa Chomhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le comhar i réimse an staidrimh, arna dhéanamh i Lucsamburg an 26 Deireadh Fómhair 2004, ach i gcás inarb iad na hualuithe an scála cionroinnte a leagtar amach i bhFoscúibhinn 2;
- (iii) tógtar ráta malairte ainmniúil na Stát is Comhpháirtithe i leith fhranc na hEilvéise mar mheán uimhríochtúil ualaithe rátaí malairte ainmniúla na Stát is Comhpháirtithe sin i leith fhranc na hEilvéise, i gcás inarb iad na hualaí an eochair leithdháilte a leagtar amach i bhFoscúibhinn 2. Is éard a bheidh sna rátaí malairte ainmniúla a úsáidfear sa ríomh le haghaidh bliain ar leith meán 12 mhí de na sonraí míosúla don bhliain sin arna ndíorthú ó na rátaí malairte laethúla.

Ríomhfaidh an Coimisiún an fachtóir coigeartaithe faoi phointe (b) de mhír 2 den Fhoscríbhinn seo. Roinnfidh an Coimisiún an ríomh leis an Eilvéis tríd an gComhchoiste 1 mhí amháin tar éis dó é a fháil.

3. Mura bhfuil sonraí ar fáil le haghaidh bliain ar leith, is iad na sonraí ón 12 mhí dheireanacha a bheidh ar fáil ar dháta an ríomha na sonraí a úsáidfear le haghaidh na bliana sin.
4. Gheofar na sonraí ICPT agus na sonraí ráta malairte a úsáidtear chun an fachtóir innéacsaithe a ríomh ó Oifig Staidrimh an Aontais (dá ngairtear ‘Eurostat’ anseo feasta), bunaithe ar staidreamh arna fhoilsiú ag Eurostat, agus aird chuí á tabhairt ar an gComhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le comhar i réimse an staidrimh, arna dhéanamh i Lucsamburg an 26 Deireadh Fómhair 2004. I gcás inar gá, gheofar sonraí maidir leis na rátaí malairte ó bhunachair sonraí phoiblí ón mBanc Ceannais Eorpach, ó bhainc cheannais na Stát is Comhpháirtithe, agus/nó ó Bhanc Náisiúnta na hEilvéise.

EOCHAIR LEITHDHÁILTE LE hAGHAIDH
RANNÍOCAÍOCHT THRÁTHRIALTA AIRGEADAIS NA hEILVÉISE
I RÉIMSE AN CHOMHTHÁTHAITHE

Beidh leithdháileadh gach Stáit is Comhpháirtí de ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise i réimse an chomhtháthaithe le haghaidh tréimhse ranníocaíochta ar leith ag comhfhreagairt do chéatadán de ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise i réimse an chomhtháthaithe a gheofar trí na céimeanna seo a leanas a chur i bhfeidhm:

- (a) meán uimhríochtúil sciartha dhaonra agus achar dromchla an Stáit is Comhpháirtí de dhaonra iomlán agus d'achar dromchla iomlán na Stát is Comhpháirtithe uile a ríomh. Más rud é, áfach, gur mó sciar daonra iomláin Páirtí Chomhpháirtíochta ná a sciar den achar dromchla iomlán faoi fhachtóir a cúig nó níos mó ná sin, lena léirítear dlús fíor-ard daonra, ní úsáidfear ach an sciar den daonra iomlán don chéim seo;
- (b) na figiúirí céatadán a fhaightear mar thoradh ar an ríomh i gcomhréir le pointe (a) a laghdú nó a mhéadú le comhéifeacht arb ionann í agus aon trian den chéatadán ar mó nó ar lú OIN *per capita* an Stáit is Comhpháirtí sin, arna thomhas de réir caighdeán chumhachta ceannaigh, ná meán-OIN *per capita* na Stát is Comhpháirtithe uile (meán arna shloinneadh mar 100 %); agus
- (c) na scaireanna a fhaightear mar thoradh ar an ríomh i gcomhréir le pointe (b) a athscálú ionas go mbeidh a suim cothrom le 100 %.

Beidh an tréimhse thagartha chun na sonraí a úsáid mar an gcéanna leis an tréimhse thagartha a úsáidtear le haghaidh Chiste Comhtháthaithe an Aontais a bheidh i bhfeidhm ar dháta tosaigh na tréimhse ranníocaíochta faoi seach, nó, mura bhfuil sí ar fáil, an tréimhse 3 bliana is déanaí a bhfuil sonraí ar fáil ina leith.

AN CHÉAD RANNÍOCAÍOCHT AIRGEADAIS ÓN EILVÉIS
FAOIN gCOMHAONTÚ SEO LE hAGHAIDH NA TRÉIMHSE 2030 – 2036

1. Is é CHF 350 000 000 le haghaidh gach aon bhliain den tréimhse sin a bheidh i gcéad ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise faoin gComhaontú seo (dá ngairtear ‘an chéad ranníocaíocht airgeadais’ anseo feasta) le haghaidh na tréimhse ón 1 Eanáir 2030 go dtí an 31 Nollaig 2036 (‘tréimhse ranníocaíochta’).
2. As an méid dá dtagraítear i mír 1 le haghaidh gach aon bhliain den tréimhse ranníocaíochta, déanfar CHF 308 000 000 a leithdháileadh le haghaidh comhair i réimse an chomhtháthaithe agus CHF 42 000 000 le haghaidh comhair i réimse na himirce.
3. Leis an gcéad ranníocaíocht airgeadais ón Eilvéis, rannchuideofar leis na cuspóirí a leagtar síos in Airteagal 1 den Chomhaontú seo.
4. Cuirfear an chéad ranníocaíocht airgeadais ón Eilvéis chun feidhme thar thréimhse 10 mbliana (‘tréimhse cur chun feidhme’), ag tosú ar an dáta céanna leis an tréimhse ranníocaíochta.
5. Beidh an sciar den ranníocaíocht airgeadais i réimse an chomhtháthaithe a shanntar do chomhaontuithe tírshonracha cothrom le 90 % ar a laghad den mhéid a leithdháiltear ar an limistéar sin.
6. Beidh suas le 5 % de na méideanna faoi seach le haghaidh comhair i réimsí an chomhtháthaithe agus na himirce ar fáil don Eilvéis chun costais bhainistíochta a chumhdach, agus beidh suas le 2 % ar fáil chun saineolas na hEilvéise a chomhroinnt (Ciste Saineolais agus Comhpháirtíochta na hEilvéise).

7. Is éard a bheidh i Stáit is Comhpháirtithe le haghaidh comhair i réimse an chomhtháthaithe Ballstáit an Aontais ar lú a OIN *per capita*, arna thomhas de réir caighdeán chumhachta ceannaigh, ná 90 % de mheán-OIN *per capita* an Aontais i gcaighdeán chumhachta ceannaigh le haghaidh na tréimhse tagartha céanna. Beidh an tréimhse thagartha chun na sonraí a úsáid mar an gcéanna leis sin a úsáidtear chun incháilitheacht Bhallstáit an Aontais a chinneadh faoi Chiste Comhtháthaithe an Aontais a bheidh i bhfeidhm ar dháta tosaigh na tréimhse ranníocaíochta.
8. Is Ballstáit de chuid an Aontais iad na Stáit is Comhpháirtithe a d'fhéadfadh a bheith ann i réimse na himirce a bhfuil brú imirce ar leith orthu agus/nó ina gcomhaontaíonn an Eilvéis agus Ballstát ar leith gur gá rialachas imirce a neartú.
9. I réimsí an chomhair maidir le comhtháthú agus imirce, féadfaidh na Páirtithe Conarthacha teacht ar chomhthuiscint chun méid sonrach a chur i leataobh le haghaidh ciste atá tiomnaithe d'ábhar sonrach (comhtháthú) agus do chiste mearfhreagartha (imirce). Más infheidhme, leagfar amach na heilimintí sa MT i gcomhréir le hAirteagal 18(2) den Chomhaontú.
10. Na réimsí téamacha le haghaidh comhair faoin gcéad ranníocaíocht airgeadais ón Eilvéis, cuirfidh siad leis an gcomhar rathúil faoin ranníocaíocht a rinne an Eilvéis roimhe sin le Ballstáit roghnaithe an Aontais. Comhlánóidh siad iarrachtaí comhtháthaithe agus bainistithe imirce an Aontais tráth thús na tréimhse ranníocaíochta.
11. I gcomhréir le hAirteagal 18(2) den Chomhaontú, sonródh na Páirtithe Conarthacha sa MT na réimsí fócais i measc na réimsí téamacha seo a leanas:

(a) Comhtháthú:

(i) forbairt chuimsitheach dhaonna agus shóisialta;

(ii) forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe agus chuimsitheach;

(iii) an t-aistriú glas; agus

(iv) daonlathas agus rannpháirtíocht.

(b) An imirce.

GEALLTANAS AIRGEADAIS BREISE AONUAIRE NA hEILVÉISE
LENA gCUMHDAÍTEAR AN TRÉIMHSE IDIR
DEIREADH 2024 AGUS DEIREADH 2029

1. I gcomhréir le hAirteagal 18 den Chomhaontú seo, geallann an Eilvéis gealltanais airgeadais breise aonuaire a sholáthar lena gcumhdófar an tréimhse idir deireadh 2024 agus deireadh 2029 lena léireofar leibhéal comhpháirtíochta agus comhair an Aontais sa tréimhse sin. Is éard a bheidh sa ghealltanais airgeadais breise aonuaire sin CHF 130 000 000 in aghaidh na bliana go dtí go dtiocfaidh na comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 20(2) den Chomhaontú seo i bhfeidhm, agus CHF 350 000 000 in aghaidh na bliana le haghaidh na tréimhse idir teacht i bhfeidhm na gcomhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 20(2) den Chomhaontú seo agus deireadh 2029. Maidir leis an mbliain ina dtiocfaidh na comhaontuithe dá dtagraítear in Airteagal 20(2) den Chomhaontú seo i bhfeidhm, déanfar méid an ghealltanais bhreise aonuaire a ríomh *pro rata temporis*.
2. Cuirfear gealltanais airgeadais breise aonuaire na hEilvéise chun feidhme thar thréimhse 10 mbliana ('tréimhse cur chun feidhme'), ag tosú ar an dáta céanna le tréimhse ranníocaíochta chéad ranníocaíocht airgeadais na hEilvéise.
3. Úsáidfear an gealltanais airgeadais breise aonuaire le haghaidh comhair i réimse an chomhtháthaithe.
4. 90 % ar a laghad de mhéid ghealltanais airgeadais breise aonuaire na hEilvéise a bheidh sa sciar den ghealltanais airgeadais aonuaire a shanntar do chomhaontuithe tírshonracha.

5. Beidh suas le 5 % de mhéid an ghealltanais airgeadais aonuaire ar fáil don Eilvéis chun costais bhainistíochta a chumhdach, agus beidh suas le 2 % ar fáil chun saineolas na hEilvéise a chomhroinnt (Ciste Saineolais agus Comhpháirtíochta na hEilvéise).
6. Is éard a bheidh i Stáit is Comhpháirtithe le haghaidh comhair Ballstáit de chuid an Aontais ar lú a OIN *per capita*, arna thomhas de réir caighdeáin chumhachta ceannaigh, ná 90 % de mheán-OIN *per capita* an Aontais i gcaighdeáin chumhachta ceannaigh le haghaidh na tréimhse tagartha céanna. Beidh an tréimhse thagartha chun na sonraí a úsáid mar an gcéanna leis sin a úsáidtear chun incháilitheacht Bhallstáit an Aontais a chinneadh faoi Chiste Comhtháthaithe an Aontais a bheidh i bhfeidhm ar dháta tosaigh thréimhse cur chun feidhme an ghealltanais airgeadais bhreise aonuaire.
7. Féadfaidh na Páirtithe Conarthacha teacht ar chomhthuiscint chun méid sonrach a chur i leataobh le haghaidh ciste atá tiomnaithe d'ábhar sonrach i réimse an chomhtháthaithe. Más infheidhme, leagfar amach na heilimintí sa MT i gcomhréir le hAirteagal 18(3) den Chomhaontú.
8. Na cuspóirí agus na rialacha maidir le cur chun feidhme ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise a leagtar síos sa Chomhaontú, beidh feidhm *mutatis mutandis* acu maidir leis an ngealltanas airgeadais breise aonuaire, mura bhforáiltear a mhalairt in Airteagal 18 den Chomhaontú seo agus san Iarscríbhinn seo.
9. Na réimsí téamacha le haghaidh comhair faoi ghealltanas airgeadais breise aonuaire na hEilvéise, cuirfidh siad leis an gcomhar rathúil faoin ranníocaíocht a rinne an Eilvéis roimhe sin le Ballstáit roghnaithe an Aontais. Comhlánóidh siad iarrachtaí comhtháthaithe an Aontais tráth thús thréimhse cur chun feidhme an ghealltanais airgeadais bhreise aonuaire.

10. I gcomhréir le hAirteagal 18(3) den Chomhaontú, sonróidh na Páirtithe Conarthacha sa MT na réimsí fócais i measc na réimsí téamacha seo a leanas:

- (i) forbairt chuimsitheach dhaonna agus shóisialta;
 - (ii) forbairt eacnamaíoch inbhuanaithe agus chuimsitheach;
 - (iii) an t-aistriú glas; agus
 - (iv) daonlathas agus rannpháirtíocht.
-

PRÓTACAL
MAIDIR LEIS AN mBINSE EADRÁNA

CAIBIDIL I

RÉAMHFHORÁLACHA

AIRTEAGAL I.1

Raon feidhme

Má chuireann ceann de na Páirtithe Conarthacha (dá ngairtear ‘Páirtithe’ anseo feasta) díospóid isteach le haghaidh eadrána i gcomhréir le hAirteagal 16(2) nó le hAirteagal 17(2) den Chomhaontú, beidh feidhm ag na rialacha a leagtar amach sa Phrótacal seo.

AIRTEAGAL I.2

Seirbhísí clárlainne agus rúnaíochta

Comhlíonfaidh Biúró Idirnáisiúnta na Buanchúirte Eadrána sa Háig (dá ngairtear ‘an Biúró Idirnáisiúnta’ anseo feasta) feidhmeanna na clárlainne agus soláthróidh sé na seirbhísí rúnaíochta is gá.

AIRTEAGAL I.3

Fógraí agus teorainneacha ama a ríomh

1. Féadfar fógraí, lena n-áirítear teachtaireachtaí nó tograí, a sheoladh trí aon mhodh cumarsáide lena ndeimhnítear a dtarchur, nó lena gcumasaítear iad a dheimhniú.
2. Ní fhéadfar fógraí den sórt sin a sheoladh go leictreonach ach amháin má tá seoladh ainmnithe nó údaraithe ag páirtí go sonrach chun na críche sin.
3. Seolfar fógraí den sórt sin a sheirbheálfar ar na páirtithe, i gcás na hEilvéise, chuig Rannán Eorpach Roinn Cónaidhme Gnóthaí Eachtracha na hEilvéise agus, i gcás an Aontais, chuig Seirbhís Dlí an Choimisiúin.
4. Rithfidh aon teorainn ama a leagtar síos sa Phrótacal seo ón lá tar éis tarlú teagmhais nó déanamh birt. Más rud é gur lá nach lá oibre ag institiúidí an Aontais nó rialtas na hEilvéise an lá deireanach chun doiciméad a sheachadadh, tiocfaidh deireadh le tréimhse seachadta an doiciméid ar an gcéad lá oibre ina dhiaidh sin. Déanfar laethanta neamhoibre a thagann faoi réim na tréimhse ama a chomhaireamh.

AIRTEAGAL I.4

Fógra eadrána

1. An páirtí a chuirfidh sé chuige eadráin a úsáid (dá ngairtear ‘iarratasóir’ anseo feasta) seolfaidh sé fógra eadrána chuig an bpáirtí eile (dá ngairtear ‘cosantóir’ anseo feasta) agus chuig an mBiúró Idirnáisiúnta.
2. Measfar imeachtaí eadrána a bheith tosaithe ar an lá tar éis an lae a gheobhaidh an cosantóir an fógra eadrána.
3. Beidh an fhaisnéis seo a leanas san fhógra eadrána:
 - (a) an t-éileamh go ndéanfar an díospóid a tharchur chun eadrána;
 - (b) ainmneacha agus sonraí teagmhála na bpáirtithe;
 - (c) ainm agus seoladh ghníomhaire nó ghníomhairí an iarratasóra;
 - (d) bunús dlí na n-imeachtaí (Airteagal 16(2) nó Airteagal 17(2) den Chomhaontú) agus:
 - (i) sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 16(2) den Chomhaontú, an cheist is cúis leis an díospóid mar a cuireadh isteach go hoifigiúil, lena réiteach, ar chlár oibre an Chomhchoiste i gcomhréir le hAirteagal 16(1) den Chomhaontú; agus
 - (ii) sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 17(2) den Chomhaontú, cinneadh an bhinse eadrána, aon bheart cur chun feidhme a luaitear in Airteagal 16(5) den Chomhaontú agus na bearta cúiteacha is ábhar díospóide;

- (e) aon riail is cúis leis an díospóid nó a bhaineann léi a ainmniú;
- (f) tuairisc ghairid ar an díospóid; agus
- (g) ainmniú eadránaí nó, má tá cúigear eadránaithe le ceapadh, ainmniú beirt eadránaithe.

4. Ní chuirfidh aon éileamh ar leordhóthanacht an fhógra eadrána cosc ar bhunú an bhinse eadrána. Déanfaidh an binse eadrána an díospóid a chinneadh go cinntitheach.

AIRTEAGAL I.5

Freagairt ar an bhfógra eadrána

1. Laistigh de 60 lá ón bhfógra eadrána a fháil, seolfaidh an cosantóir freagra ar an bhfógra eadrána chuig an iarratasóir agus chuig an mBiúró Idirnáisiúnta, ina mbeidh an fhaisnéis seo a leanas:

- (a) ainmneacha agus sonraí teagmhála na bpáirtithe;
- (b) ainm agus seoladh ghníomhaire nó ghníomhairí an chosantóra;
- (c) freagra ar an bhfaisnéis a thugtar san fhógra eadrána i gcomhréir le pointí (d) go (f) d'Airteagal I.4(3); agus

(d) ainmniú eadránaí nó, má tá cúigear eadránaithe le ceapadh, ainmniú beirt eadránaithe.

2. Ní chuirfidh easpa freagartha nó freagra neamhiomlán nó déanach ón gcosantóir ar an bhfógra eadrána cosc ar bhunú binse eadrána. Déanfaidh an binse eadrána an díospóid a chinneadh go cinntitheach.

3. Má iarrann an cosantóir go mbeadh cúigear eadránaithe ar an mbinse eadrána ina fhreagra ar an bhfógra eadrána, ainmneoidh an t-iarratasóir eadránaí breise laistigh de 30 lá ón bhfreagra ar an bhfógra eadrána a fháil.

AIRTEAGAL I.6

Ionadaíocht agus cúnamh

1. Déanfaidh gníomhaire amháin nó níos mó ionadaíocht ar na páirtithe os comhair an bhinse eadrána. Féadfaidh na gníomhairí cúnamh a fháil ó chomhairleoirí nó ó dhlíodóirí.

2. Cuirfear aon athrú ar na gníomhairí nó ar a seoltaí in iúl don pháirtí eile, don Bhiúró Idirnáisiúnta agus don bhinse eadrána. Féadfaidh an binse eadrána, tráth ar bith, ar a thionscnamh féin nó ar iarraidh ó pháirtí, fianaise ar na cumhachtaí a thugtar do ghníomhairí na bpáirtithe a iarraidh.

CAIBIDIL II

COMHDHÉANAMH AN BHINSE EADRÁNA

AIRTEAGAL II.1

An líon eadránaithe

Triúr eadránaithe a bheidh ar an mbinse eadrána. Má iarrann an t-iarratasóir ina fhógra eadrána nó an cosantóir ina fhreagra ar an bhfógra eadrána amhlaidh, beidh cúigear eadránaithe ar an mbinse eadrána.

AIRTEAGAL II.2

Na headránaithe a cheapadh

1. Má tá triúr eadránaithe le ceapadh, ainmneoidh gach ceann de na páirtithe duine acu. Roghnóidh an bheirt eadránaithe arna gceapadh ag na páirtithe an tríú headránaí, a bheidh ina chathaoirleach ar an mbinse eadrána.
2. Má tá cúigear eadránaithe le ceapadh, ainmneoidh gach páirtí beirt díobh. Roghnóidh an ceathrar eadránaithe arna gceapadh ag na páirtithe an cúigiú headránaí, a bheidh ina chathaoirleach ar an mbinse eadrána.

3. Más rud é, laistigh de 30 lá tar éis ainmniú an eadránaí deiridh arna cheapadh ag na páirtithe, nach mbeidh na headránaithe tar éis teacht ar chomhaontú maidir le cathaoirleach an bhinse eadrána a roghnú, is é Ardrúnaí na Buanchúirte Eadrána a cheapfaidh an cathaoirleach.

4. Chun cúnamh a thabhairt eadránaithe a roghnú chun an binse eadrána a chomhdhéanamh, déanfar liosta tascach de dhaoine ag a bhfuil na cáilíochtaí dá dtagraítear i mír 6 a bhunú agus a thabhairt cothrom le dáta nuair is gá, ar liosta é a bheidh i gcoiteann ag gach comhaontú déthaobhach sna réimsí a bhaineann leis an margadh inmheánach ina bhfuil an Eilvéis rannpháirteach chomh maith leis an gComhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le sláinte, arna dhéanamh in [...] an [...] (dá ngairtear ‘an Comhaontú maidir le Sláinte’ anseo feasta), an Comhaontú idir an Comhphobal Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta, arna dhéanamh i Lucsamburg an 21 Meitheamh 1999 (dá ngairtear ‘an Comhaontú maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta’ anseo feasta) agus an Comhaontú idir an tAontas Eorpach agus Cónaidhm na hEilvéise maidir le ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise chun éagothromaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta san Aontas Eorpach a laghdú, arna dhéanamh i [...] an [...] (dá ngairtear ‘an Comhaontú maidir le thráthrialta ranníocaíocht airgeadais’ anseo feasta). Déanfaidh an Comhchoiste an liosta sin a ghlacadh agus a thabhairt cothrom le dáta le cinneadh chun críocha an Chomhaontaithe.

5. I gcás nach n-ainmneoidh páirtí eadránaí, ceapfaidh Ardrúnaí na Buanchúirte Eadrána an t-eadránaí sin ón liosta dá dtagraítear i mír 4. In éagmais liosta den sórt sin, déanfaidh Ard-Rúnaí na Buanchúirte Eadrána an t-eadránaí a cheapadh trí chrannchur ó na pearsana aonair a mhol páirtí amháin nó an dá pháirtí go foirmiúil chun críocha mhír 4.

6. Is daoine ardcháilithe iad na daoine a chomhdhéanann an binse eadrána, bíodh nó ná bíodh ceangail acu leis na páirtithe, a ráthaítear a neamhspleáchas agus a n-easpa coinbhleachtaí leasa, mar aon le raon leathan taithí. Go háirithe, beidh saineolas léirithe acu ar an dlí agus ar na hábhair a chumhdaítear leis an gComhaontú seo; ní ghlacfaidh siad teoracha ó cheachtar páirtí; agus feidhmeoidh siad ina gcáil phearsanta, agus ní ghlacfaidh siad le teoracha ó aon eagraíocht ná aon rialtas maidir le hábhair a bhaineann leis an díospóid. Beidh taithí ag cathaoirleach an bhinse eadrána freisin ar nósanna imeachta um réiteach díospóidí.

AIRTEAGAL II.3

Dearbhuithe eadránaithe

1. Le linn do dhuine a bheith á mheas lena cheapadh mar eadránaí, tuairisceoidh an duine sin na himthosca uile is dóigh a bheidh ina gcúis le hamhras dlisteanach maidir lena neamhchlaontacht nó lena neamhspleáchas. Ón gceapachán agus le linn na n-imeachtaí eadrána ar fad, tuairisceoidh eadránaí na himthosca sin do na páirtithe agus do na headránaithe eile gan mhoill, mura ndearna an t-eadránaí amhlaidh cheana féin.
2. Féadfar aon eadránaí a bhriseadh as a phost más ann d'imthosca a d'fhéadfadh a bheith ina gcúis le hamhras dlisteanach faoina neamhchlaontacht nó faoina neamhspleáchas.
3. Ní fhéadfaidh páirtí a iarraidh go mbrisfí eadránaí as a phost ach amháin ar chúis a thagann chun cinn dó tar éis an cheapacháin sin.
4. Mura ngníomhaíonn eadránaí nó mura féidir le headránaí *de jure* nó *de facto* a ról a chomhlíonadh, beidh feidhm ag an nós imeachta chun eadránaithe a bhriseadh as a bpost a leagtar síos in Airteagal II.4.

AIRTEAGAL II.4

Eadránaithe a bhriseadh as a bpost

1. Aon pháirtí ar mian leis eadránaí a bhriseadh as a phost, déanfaidh sé iarraidh ar dhífhostú laistigh de 30 lá ón dáta a thugtar fógra dó faoi cheapadh an eadránaí sin nó laistigh de 30 lá ón dáta a thagann sé ar an eolas faoi na himthosca dá dtagraítear in Airteagal II.3.
2. Seolfar an iarraidh ar dhífhostú chuig an bpáirtí eile, chuig an eadránaí dífhostaithe, chuig na headránaithe eile agus chuig an mBiúró Idirnáisiúnta. Leagfar amach ann na cúiseanna atá leis an iarraidh ar dhífhostú.
3. Nuair a bheidh iarraidh ar dhífhostú déanta, féadfaidh an páirtí eile glacadh leis an iarraidh ar dhífhostú. Féadfaidh an t-eadránaí i gceist éirí as freisin. Ní thugtar le tuiscint leis an nglacadh nó leis an éirí as go n-aithnítear na cúiseanna atá leis an iarraidh ar dhífhostú.
4. Más rud é, laistigh de 15 lá ón dáta ar tugadh fógra faoin iarraidh ar dhífhostú, nach nglacfaidh an páirtí eile leis an iarraidh ar dhífhostú nó nach n-éireoidh an t-eadránaí i gceist as, féadfaidh an páirtí a d'iarr an dífhostú a iarraidh ar Ard-Rúnaí na Buanchúirte Eadrána cinneadh a dhéanamh maidir leis an dífhostú.
5. Mura gcomhaontóidh na páirtithe a mhalairt, léireofar sa chinneadh dá dtagraítear i mír 4 na cúiseanna atá leis an gcinneadh sin.

AIRTEAGAL II.5

Eadránaí a ionadú

1. Faoi réir mhír 2 den Airteagal seo, más gá eadránaí a ionadú le linn na n-imeachtaí eadrána, ceapfar nó roghnófar ionadaí i gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos in Airteagal II.2 is infheidhme maidir le ceapadh nó roghnú an eadránaí a bheidh le hionadú. Beidh feidhm ag an nós imeachta sin fiú murar fheidhmigh páirtí amháin a cheart chun an t-eadránaí atá le hionadú a cheapadh nó páirt a ghlacadh i gceapadh an eadránaí sin.
2. I gcás eadránaí a ionadú, atosófar ar an nós imeachta ag an gcéim inar scoir an t-eadránaí ar cuireadh eadránaí eile ina ionad dá fheidhmeanna nó dá feidhmeanna a chomhlíonadh, mura gcinnfidh an binse eadrána a mhalairt.

AIRTEAGAL II.6

Eisiamh dliteanais

Ach amháin i gcásanna éagóra d'aon ghnó nó mórfhaillí, diúltaíonn na páirtithe, a mhéid is féidir a cheadaítear leis an dlí is infheidhme, aon chaingean in aghaidh na n-eadránaithe maidir le haon ghníomh nó neamhghníomh a bhaineann leis an eadráin.

CAIBIDIL III

IMEACHTAÍ EADRÁNA

AIRTEAGAL III.1

Forálacha ginearálta

1. Is é dáta bunaithe an bhinse eadrána an dáta ar ghlac an t-eadránaí deiridh lena cheapachán nó lena ceapachán.
2. Áiritheoidh an binse eadrána go gcaithfear go cothrom leis na páirtithe agus, ag céim chuí de na himeachtaí, go mbeidh deis leordhóthanach ag gach ceann acu a gcearta a dhearbhu agus a gcás a chur i láthair. Seolfaidh an binse eadrána na himeachtaí ar shlí a sheachnóidh moilleanna agus caiteachas nach bhfuil gá leis agus a áiritheoidh go socrófar an díospóid idir na páirtithe.
3. Eagrófar éisteacht, mura gcinnfidh an binse eadrána a mhalairt, tar éis na páirtithe a éisteacht.
4. Nuair a chuirfidh páirtí teachtaireacht chuig an mbinse eadrána, déanfaidh sé amhlaidh tríd an mBiúró Idirnáisiúnta agus cuirfidh sé cóip chuig an bpáirtí eile an tráth céanna. Seolfaidh an Biúró Idirnáisiúnta cóip den teachtaireacht sin chuig gach duine de na headránaithe.

AIRTEAGAL III.2

Áit eadrána

Is í an Háig an áit eadrána. Féadfaidh an binse eadrána, más gá sin in imthosca eisceachtúla, teacht le chéile in aon áit eile is cuí leis dá phléití.

AIRTEAGAL III.3

Teanga

1. Is iad an Fhraincis agus an Béarla teangacha na n-imeachtaí.
2. Féadfaidh an binse eadrána a ordú go mbeidh aistriúchán go ceann de theangacha na n-imeachtaí ag gabháil leis na doiciméid uile atá i gceangal leis an ráiteas éilimh nó leis an ráiteas cosanta agus leis na doiciméid bhreise uile a tháirgtear le linn na n-imeachtaí, arna gcur isteach ina dteanga bhunaidh.

AIRTEAGAL III.4

Ráiteas éilimh

1. Seolfaidh an t-iarratasóir a ráiteas éilimh i scríbhinn chuig an gcosantóir agus chuig an mbinse eadrána tríd an mBiúró Idirnáisiúnta, laistigh den teorainn ama arna socrú ag an mbinse eadrána. Féadfaidh an t-iarratasóir a chinneadh a fhógra eadrána dá dtagraítear in Airteagal I.4 a mheas mar ráiteas éilimh, ar choinníoll go gcomhlíonann sé na coinníollacha i míreanna 2 agus 3 den Airteagal seo freisin.

2. Beidh an fhaisnéis seo a leanas sa ráiteas éilimh:
 - (a) an fhaisnéis a leagtar amach i bpointí (b) go (f) d'Airteagal I.4(3);
 - (b) ráiteas fíoras a cuireadh isteach mar thaca leis an éileamh; agus
 - (c) na hargóintí dlíthiúla a cuireadh chun cinn mar thaca leis an éileamh.
3. Beidh ag gabháil leis an ráiteas éilimh, a mhéid is féidir, aon doiciméad agus aon fhianaise eile a bheidh luaite ag an iarratasóir nó ba cheart tagairt a dhéanamh dóibh ann.

AIRTEAGAL III.5

Ráiteas cosanta

1. Seolfaidh an cosantóir an ráiteas cosanta i scríbhinn chuig an iarratasóir agus chuig an mbinse eadrána tríd an mBiúró Idirnáisiúnta, laistigh den teorainn ama arna socrú ag an mbinse eadrána. Féadfaidh an cosantóir a chinneadh an freagra ar an bhfógra eadrána dá dtagraítear in Airteagal I.5 a mheas mar ráiteas cosanta, ar choinníoll go gcomhlíonann an freagra ar an bhfógra eadrána na coinníollacha i mír 2 den Airteagal seo freisin.
2. Freagróidh an ráiteas cosanta do na pointí sa ráiteas éilimh a shonraítear i gcomhréir le pointí (a) go (c) d'Airteagal III.4(2) den Phrótacal seo. Beidh ag gabháil leis, a mhéid is féidir, aon doiciméad agus aon fhianaise eile a bheidh luaite ag an gcosantóir nó ba cheart tagairt a dhéanamh dóibh ann.

3. Sa ráiteas cosanta, nó ag céim níos déanaí sna himeachtaí eadrána má chinneann an binse eadrána go bhfuil údar le moill de bharr imthosca, féadfaidh an cosantóir frithéileamh a dhéanamh ar choinníoll go bhfuil dlínse ag an mbinse eadrána ina leith.
4. Beidh feidhm ag Airteagal III.4(2) agus (3) maidir le frithéileamh.

AIRTEAGAL III.6

Dlínse eadrána

1. Rialóidh an binse eadrána an bhfuil dlínse aige ar bhonn Airteagail 16(2) nó 17(2) den Chomhaontú.
2. Sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 16(2) den Chomhaontú, beidh sainordú ag an mbinse eadrána scrúdú a dhéanamh ar an gceist is cúis leis an díospóid mar a cuireadh isteach go hoifigiúil, lena réiteach, ar chlár oibre an Chomhchoiste i gcomhréir le hAirteagal 16(1) den Chomhaontú.
3. Sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 17(2) den Chomhaontú, beidh sainordú ag an mbinse eadrána a d'éist leis an bpríomhchás scrúdú a dhéanamh ar chomhréireacht na mbeart cúiteach atá faoi dhíospóid, lena n-áirítear i gcás ina ndearnadh na bearta sin go hiomlán nó go páirteach in aon chomhaontú déthaobhach atá mar chuid de Liosta na gComhaontuithe a shainmhínítear i bpointe (a) d'Airteagal 3 den Chomhaontú.

4. Déanfar réamhagóid maidir le heaspa dlínse an bhinse eadrána ar a dhéanaí sa ráiteas cosanta nó, i gcás frithéilimh, sa fhreagra. Má tá páirtí tar éis eadránaí a cheapadh nó má ghlac sé páirt ina cheapachán, ní bhainfear an ceart de réamhagóid den sórt sin a dhéanamh. Déanfar an réamhagóid go rachadh an díospóid thar chumhachtaí an bhinse eadrána a luaithe a tharraingeofar an cheist anuas a líomhnaítear a théann thar a cumhachtaí le linn na n-imeachtaí eadrána. In aon chás, féadfaidh an binse eadrána réamhagóid a cheadú a dhéanfar tar éis don teorainn ama atá leagtha síos dul in éag má chreideann sé go raibh cúis bhailí leis an moill.

5. Féadfaidh an binse eadrána rialú a thabhairt ar an réamhagóid dá dtagraítear i mír 4 trí dhéileáil léi mar réamhcheist nó sa chinneadh ar shubstaint an cháis.

AIRTEAGAL III.7

Aighneachtaí eile i scríbhinn

Déanfaidh an binse eadrána, tar éis dó dul i gcomhairle leis na páirtithe, breith a thabhairt ar na haighneachtaí eile i scríbhinn, i dteannta an ráitis éilimh agus an ráitis cosanta, a dhéanfaidh nó a fhéadfaidh na páirtithe a chur isteach agus socróidh sé an teorainn ama lena gcur isteach.

AIRTEAGAL III.8

Teorainneacha ama

1. Ní rachaidh na teorainneacha ama arna socrú ag an mbinse eadrána chun na doiciméid i scríbhinn a chur in iúl, lena n-áirítear an ráiteas éilimh agus an ráiteas cosanta, thar 90 lá, mura gcomhaontóidh na páirtithe a mhalairt.
2. Déanfaidh an binse eadrána a chinneadh críochnaitheach laistigh de 12 mhí ó dháta a bhunaithe. In imthosca eisceachtúla a bhfuil deacracht ar leith ag baint leo, féadfaidh an binse eadrána síneadh suas le 3 mhí bhreise a chur leis an tréimhse sin.
3. Déanfar na teorainneacha ama a leagtar síos i míreanna 1 agus 2 a laghdú faoina leath:
 - (a) arna iarraidh sin don iarratasóir nó don chosantóir, más rud é, laistigh de 30 lá tar éis an iarraidh sin a fháil, go rialaíonn an binse eadrána, tar éis an páirtí eile a éisteacht, go bhfuil práinn leis an gcás;
 - (b) sna cásanna dá dtagraítear i bpointe (c) d'Airteagal 4(2) agus in Airteagal 18(6) den Chomhaontú;
 - (c) sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 5(6) agus Airteagal 18(7) den Chomhaontú, i gcás nach bhfuil aon chomhaontú tírshonrach tugtha i gcrích ag an Eilvéis; nó
 - (d) má chomhaontaíonn na páirtithe amhlaidh.

4. Sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 17(2) den Chomhaontú, déanfaidh an binse eadrána a chinneadh críochnaitheach laistigh de 6 mhí ón dáta ar tugadh fógra faoi na bearta cúiteacha i gcomhréir le hAirteagal 17(1) den Chomhaontú.

AIRTEAGAL III.9

Bearta idirlinne

1. Sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 17(2) den Chomhaontú, féadfaidh ceachtar páirtí, ag aon chéim den nós imeachta eadrána, iarratas a dhéanamh ar bhearta eatramhacha arb é atá iontu na bearta cúiteacha a chur ar fionraí.

2. Sonrófar in iarratas de bhun mhír 1 ábhar na n-imeachtaí, na himthosca is cúis le práinn agus na saincheisteanna fíorais agus dlí lena mbunaítear cás *prima facie* le haghaidh na mbeart eatramhach arna n-iarraidh. Beidh ann an fhianaise agus na tairiscintí fianaise uile atá ar fáil chun údar a thabhairt le deonú na mbeart eatramhach.

3. Déanfaidh an páirtí a iarrann na bearta eatramhacha a iarratas a sheoladh i scríbhinn chuig an bpáirtí eile agus chuig an mbinse eadrána tríd an mBiúró Idirnáisiúnta. Socróidh an binse eadrána teorainn ama ghearr ar laistigh di a fhéadfaidh an páirtí eile sin barúlacha i scríbhinn nó ó bhéal a chur isteach.

4. Glacfaidh an binse eadrána, laistigh de 1 mhí amháin tar éis an t-iarratas dá dtagraítear i mír 1 a chur isteach, cinneadh maidir leis na bearta cúiteacha atá á gconspóid a chur ar fionraí má chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas:
- (a) gur deimhin leis an mbinse eadrána *prima facie* fiúntas an cháis arna chur isteach ag an bpáirtí a d'iarr na bearta eatramhacha ina iarratas;
 - (b) go measann an binse eadrána, ar feitheamh a chinnidh chríochnaithigh, go ndéanfaí díobháil thromchúiseach dholeasaithe don pháirtí a iarrann na bearta eatramhacha in éagmais na mbeart cúiteach a chur ar fionraí; agus
 - (c) gur mó an díobháil a rinneadh don pháirtí a d'iarr na bearta eatramhacha trí na bearta cúiteacha atá faoi chonspóid a chur i bhfeidhm láithreach ná an leas i gcur i bhfeidhm láithreach agus éifeachtach na mbeart sin.
5. Ní bheidh ach éifeacht eatramhach ag cinneadh a ghlacfaidh an binse eadrána de réir mhír 4 agus beidh sé gan dochar do chinneadh an bhinse eadrána ar shubstaint an cháis.
6. Mura rud é go socrófar leis an gcinneadh arna ghlacadh ag an mbinse eadrána i gcomhréir le mír 4 den Airteagal seo dáta is luaithe le haghaidh dheireadh na fionraí, rachaidh an fhionraí in éag nuair a ghlacfar an cinneadh críochnaitheach de bhun Airteagal 17(2) den Chomhaontú.

7. Chun amhras a sheachaint, chun críocha an Airteagail seo, tuigtear, le linn don bhinse eadrána leasanna an pháirtí a iarrann na bearta eatramhacha agus an pháirtí eile a bhreithniú, go gcuirfidh sé san áireamh leasanna daoine aonair agus oibreoirí eacnamaíocha na bpáirtithe, ach nach é an toradh a bheidh orthu siúd a chur san áireamh aon seasamh a dheonú do dhaoine aonair nó d'oibreoirí eacnamaíocha den sórt sin os comhair an bhinse eadrána.

AIRTEAGAL III.10

Fianaise

1. Soláthróidh gach páirtí fianaise ar na fíorais arb iad forais a éilimh nó a chosanta iad.
2. Ar iarraidh ó pháirtí, nó ar a thionscnamh féin, féadfaidh an binse eadrána faisnéis ábhartha a mheasann sé a bheith riachtanach agus iomchuí a lorg ó na Páirtithe. Socróidh an binse eadrána teorainn ama do na páirtithe chun freagra a thabhairt ar a iarraidh.
3. Ar iarraidh ó pháirtí, nó ar a thionscnamh féin, féadfaidh an binse eadrána aon fhaisnéis is iomchuí leis a lorg ó aon fhoinsé. Tá sé de cheart ag an mbinse eadrána freisin tuairim saineolaithe a lorg de réir mar is iomchuí leis agus faoi réir téarmaí agus coinníollacha a chomhaontóidh na páirtithe, i gcás inarb infheidhme.
4. Aon fhaisnéis a gheobhaidh binse eadrána faoin Airteagal seo cuirfear ar fáil í do na páirtithe agus féadfaidh na páirtithe tuairimí faoin bhfaisnéis sin a chur faoi bhráid an bhinse eadrána.

5. Tar éis don bhinse eadrána tuairimí an pháirtí eile a lorg, glacfaidh sé bearta iomchuí chun aghaidh a thabhairt ar aon cheist a tharraingeoidh páirtí anuas maidir le cosaint sonraí pearsanta, rúndacht ghairmiúil agus leasanna dlisteanacha rúndachta.

6. Is é an binse eadrána a thabharfaidh breithiúnas ar inghlacthacht, ábharthacht agus neart na fianaise a tiolacadh.

AIRTEAGAL III.11

Éisteachtaí

1. Nuair nach mór éisteacht a bheith ann, déanfaidh an binse eadrána, tar éis dó dul i gcomhairle leis na páirtithe, fógra a thabhairt do na páirtithe fada go leor roimh dháta, am agus áit na héisteachta.

2. Is go poiblí a éistfear cásanna mura ndéanfaidh an binse eadrána, uaithi féin nó ar iarratas ó na páirtithe, a mhalairt a chinneadh ar chúiseanna troma.

3. Déanfaidh cathaoirleach an bhinse eadrána miontuairiscí gach éisteachta a tharraingt suas agus a shíniú. Is iad na miontuairiscí sin amháin a bheidh barántúil.

4. Féadfaidh an binse eadrána cinneadh a dhéanamh an éisteacht a thionól go fíorúil de réir chleachtas an Bhiúró Idirnáisiúnta. Cuirfear na páirtithe ar an eolas faoin gcleachtas sin go tráthúil. I gcásanna den sórt sin, beidh feidhm ag mír 1, *mutatis mutandis*, agus ag mír 3.

AIRTEAGAL III.12

Réamhshocrú

1. Más rud é, laistigh den teorainn ama a leagtar síos leis an bPrótacal seo nó ag an mbinse eadrána, nach mbeidh a ráiteas éilimh curtha isteach ag an iarratasóir, gan cúis leordhóthanach a thaispeáint, ordóidh an binse eadrána go gcuirfear clabhsúr leis na himeachtaí eadrána, mura mbeidh ceisteanna gan réiteach ann a bhféadfadh gá a bheith le rialú ina leith agus más cuí leis an mbinse eadrána déanamh amhlaidh.

Más rud é, laistigh den teorainn ama a leagtar síos leis an bPrótacal seo nó ag an mbinse eadrána, gan cúis leordhóthanach a thaispeáint, nach mbeidh a fhreagra ar an bhfógra eadrána nó ar a ráiteas cosanta curtha isteach ag an gcosantóir, ordóidh an binse eadrána go leanfar de na himeachtaí, gan a mheas gurb ionann an mhainneachtain féin agus glacadh líomhaintí an iarratasóra.

Tá feidhm ag an dara fomhír freisin i gcás nach gcuireann an t-iarratasóir freagra ar fhrithéileamh isteach.

2. Mura dtiocfaidh páirtí, a chomórfar go cuí i gcomhréir le hAirteagal III.11(1), i láthair ag éisteacht agus mura léireoidh sé cúis leordhóthanach gan déanamh amhlaidh, féadfaidh an binse eadrána leanúint den eadráin.

3. Páirtí ar iarr an binse eadrána air go cuí tuilleadh fianaise a thabhairt ar aird, mura ndéanfaidh sé amhlaidh laistigh de na teorainneacha ama a shocraítear gan cúis leordhóthanach a thaispeáint gan déanamh amhlaidh, féadfaidh an binse eadrána rialú a thabhairt ar bhonn na fianaise a bheidh ar fáil aige.

AIRTEAGAL III.13

Dúnadh an nós imeachta

1. I gcás ina léirítear go raibh deis réasúnach ag na páirtithe a n-argóintí a chur i láthair, féadfaidh an binse eadrána dúnadh na n-imeachtaí a dhearbhu.
2. Féadfaidh an binse eadrána, má mheasann sé gur gá sin mar gheall ar imthosca eisceachtúla, cinneadh a dhéanamh ar a thionscnamh féin nó ar iarraidh ó pháirtí na himeachtaí a athoscailt tráth ar bith sula mbeidh a chinneadh déanta aige.

CAIBIDIL IV

CINNEADH

AIRTEAGAL IV.1

Cinntí

Féachfaidh an binse eadrána lena chinntí a dhéanamh de chomhthoil. Más rud é, áfach, nach féidir cinneadh a dhéanamh de chomhthoil, is é tromlach na n-eadránaithe a dhéanfaidh cinneadh an bhinse eadrána.

AIRTEAGAL IV.2

Foirm agus éifeacht chinneadh an bhinse eadrána

1. Féadfaidh an binse eadrána cinntí ar leithligh a dhéanamh ar cheisteanna éagsúla ag tráthanna éagsúla.
2. Eiseofar gach cinneadh i scríbhinn agus luafar iontu na cúiseanna ar a bhfuil siad bunaithe. Beidh siad críochnaitheach agus ina gceangal ar na páirtithe.
3. Síneoidh na headránaithe cinneadh an bhinse eadrána, beidh ann an dáta a rinneadh é agus luafar ann an áit eadrána. Cuirfidh an Biúró Idirnáisiúnta cóip den chinneadh arna shíniú ag na headránaithe in iúl do na páirtithe.
4. Déanfaidh an Biúró Idirnáisiúnta cinneadh an bhinse eadrána a phoibliú.

Le linn don Bhiúró Idirnáisiúnta cinneadh an bhinse eadrána a phoibliú, urramóidh sé na rialacha ábhartha maidir le cosaint sonraí pearsanta, rúndacht ghairmiúil agus leasanna dlisteanacha rúndachta.

Beidh na rialacha dá dtagraítear sa dara fomhír comhionann le haghaidh na gcomhaontuithe déthaobhacha uile i réimsí an mhargaidh inmheánaigh ina bhfuil an Eilvéis rannpháirteach agus le haghaidh an Chomhaontaithe maidir le sláinte, an Chomhaontaithe maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta agus an Chomhaontaithe maidir le ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise. Déanfaidh an Comhchoiste na rialacha sin a ghlacadh agus a thabhairt cothrom le dáta le cinneadh chun críocha an Chomhaontaithe.

5. Comhlíonfaidh na páirtithe cinntí uile an bhinse eadrána gan mhoill.

6. Sna cásanna dá dtagraítear in Airteagal 16(2) den Chomhaontú, tar éis don bhinse eadrána tuairim na bpáirtithe a fháil, socróidh sé teorainn ama réasúnach sa chinneadh maidir le substaint an cháis chun a chinneadh a chomhlíonadh i gcomhréir le hAirteagal 16(5) den Chomhaontú agus nósanna imeachta inmheánacha na bpáirtithe á gcur san áireamh.

AIRTEAGAL IV.3

An dlí is infheidhme, rialacha maidir le léiriú, idirghabhálaí

1. Is éard atá sa dlí is infheidhme an Comhaontú chomh maith le rialacha agus prionsabail an dlí idirnáisiúnta is infheidhme idir na páirtithe maidir le léiriú conarthaí.
2. Cinntí roimh ré arna nglacadh ag comhlacht um réiteach díospóidí maidir le comhréireacht beart cúiteach faoi chomhaontú déthaobhach eile i measc na gcinntí sin dá dtagraítear in Airteagal 17(1) den Chomhaontú, beidh siad ina gceangal ar an mbinse eadrána.
3. Ní cheadófar don bhinse eadrána cinneadh a dhéanamh mar idirghabhálaí ná *ex aequo et bono*.

AIRTEAGAL IV.4

Réiteach arna chomhaontú go frithpháirteach nó cúiseanna eile chun an nós imeachta a dhúnadh

1. Féadfaidh na páirtithe, tráth ar bith, réiteach ar a ndíospóid a chomhaontú go frithpháirteach. Cuirfidh siad aon réiteach den sórt sin in iúl go comhpháirteach don bhinse eadrána. Má éilítear formheas leis an réiteach de bhun nósanna imeachta intíre ábhartha ceachtar páirtí, déanfar tagairt san fhógra don cheanglas sin, agus cuirfear an nós imeachta eadrána ar fionraí. Mura gá formheas den sórt sin, nó nuair a bheidh fógra tugtha faoi thabhairt chun críche aon nós imeachta intíre den sórt sin, déanfar an nós imeachta eadrána a dhúnadh.

2. Más rud é, le linn imeachtaí, go gcuirfidh an t-iarratasóir in iúl i scríbhinn don bhinse eadrána nach mian leis na himeachtaí a shaothrú tuilleadh, agus más rud é, ar an dáta a gheobhaidh an binse eadrána an chumarsáid sin, nach bhfuil aon bheart déanta fós ag an gcosantóir sna himeachtaí, eiseoidh an binse eadrána ordú ina dtaifeadfar go hoifigiúil clabhsúr na n-imeachtaí. Déanfaidh an binse eadrána cinneadh maidir leis na costais, a íocfaidh an t-iarratasóir, má dhealraíonn sé go bhfuil údar leis sin de bharr iompar an pháirtí sin.

3. Más rud é, sula ndéantar cinneadh an bhinse eadrána, go dtagann an binse eadrána ar an gconclúid go bhfuil sé gan chiall nó dodhéanta leanúint de na himeachtaí ar aon chúis seachas na cúiseanna dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2, cuirfidh an binse eadrána in iúl do na páirtithe go bhfuil sé ar intinn aige ordú a eisiúint lena gcuirfear clabhsúr leis na himeachtaí.

Níl feidhm ag an gcéad fhomhír i gcás ina bhfuil ceisteanna gan réiteach ann ar féidir gur gá rialú ina leith agus más cuí leis an mbinse eadrána déanamh amhlaidh.

4. Cuirfidh an binse eadrána in iúl do na páirtithe cóip den ordú lena gcuirtear clabhsúr leis na himeachtaí eadrána nó den chinneadh a rinneadh trí chomhaontú idir na páirtithe, agus í sínithe ag na headránaithe. Beidh feidhm ag Airteagal IV.2(2) go (5) maidir le cinntí eadrána a ghlacfar trí chomhaontú idir na páirtithe.

AIRTEAGAL IV.5

Cinneadh an bhinse eadrána a cheartú

1. Laistigh de 30 lá tar éis cinneadh an bhinse eadrána a fháil, féadfaidh páirtí, trí fhógra a thabhairt don pháirtí eile agus don bhinse eadrána tríd an mBiúró Idirnáisiúnta, a iarraidh ar an mbinse eadrána aon earráid sa ríomh, aon earráid chléireachais nó chló, nó aon earráid nó easnamh dá samhail a cheartú i dtéacs chinneadh an bhinse eadrána. I gcás ina measfaidh sé go bhfuil údar cuí leis an iarraidh, déanfaidh an binse eadrána an ceartú laistigh de 45 lá tar éis dó an iarraidh a fháil. Ní bheidh éifeacht fionraíochta ag an iarraidh ar an teorainn ama dá bhforáiltear in Airteagal IV.2(6).
2. Féadfaidh an binse eadrána, laistigh de 30 lá tar éis dó a chinneadh a chur in iúl, na ceartúcháin dá dtagraítear i mír 1 a dhéanamh ar a thionscnamh féin.
3. Déanfar na ceartúcháin dá dtagraítear i mír 1 den Airteagal seo i scríbhinn agus beidh siad ina gcuid dhílis den chinneadh. Beidh feidhm ag Airteagal IV.2(2) go (5).

AIRTEAGAL IV.6

Táillí eadránaithe

1. Beidh na táillí dá dtagraítear in Airteagal IV.7 réasúnta, agus castacht an cháis, an t-am a chaitheann na headránaithe air agus na cúinsí ábhartha eile go léir á gcur san áireamh.
2. Déanfar liosta de chúiteamh laethúil agus de na huaireanta uasta agus íosta, a bheidh i gcoiteann ag gach comhaontú déthaobhach sna réimsí a bhaineann leis an margadh inmheánach ina bhfuil an Eilvéis rannpháirteach chomh maith leis an gComhaontú maidir le sláinte, an Comhaontú maidir le trádáil i dtáirgí talmhaíochta agus an Comhaontú maidir le ranníocaíocht thráthrialta airgeadais na hEilvéise, a bhunú agus a thabhairt cothrom le dáta nuair is gá. Déanfaidh an Comhchoiste an liosta sin a ghlacadh agus a thabhairt cothrom le dáta le cinneadh chun críocha an Chomhaontaithe.

AIRTEAGAL IV.7

Costais

1. Iompróidh gach páirtí a chostais féin agus leath de chostais an bhinse eadrána.
2. Socróidh an binse eadrána a chostais ina chinneadh ar shubstaint an cháis. Ní áireofar ar na costais sin ach an méid seo a leanas:
 - (a) táillí na n-eadránaithe, a luafar ar leithligh le haghaidh gach eadránaí agus a shocróidh an binse eadrána féin i gcomhréir le hAirteagal IV.6;

(b) na costais taistil agus costais eile arna dtabhú ag na headránaithe; agus

(c) táillí agus costais an Bhiúró Idirnáisiúnta.

3. Beidh na costais dá dtagraítear i mír 2 réasúnach, agus an méid atá faoi dhíospóid, castacht na díospóide, an t-am a chaith na headránaithe agus aon saineolaí arna cheapadh ag an mbinse eadrána uirthi agus aon toisc ábhartha eile á gcur san áireamh.

AIRTEAGAL IV.8

Costais a thaisceadh

1. Ag tús na headrána, féadfaidh an Biúró Idirnáisiúnta a iarraidh ar na páirtithe méid comhionann a thaisceadh mar réamhíocaíocht le haghaidh na gcostas dá dtagraítear in Airteagal IV.7(2).

2. Le linn na n-imeachtaí eadrána, féadfaidh an Biúró Idirnáisiúnta taiscí atá forlíontach leo siúd dá dtagraítear i mír 1 a iarraidh ar na páirtithe.

3. Déanfar na méideanna uile arna dtaisceadh ag na páirtithe i gcur i bhfeidhm an Airteagail seo a íoc leis an mBiúró Idirnáisiúnta agus íocfaidh sé amach iad chun na costais a tabhaíodh iarbhír a chumhdach, lena n-áirítear, go háirithe, na táillí arna n-íoc leis na headránaithe agus leis an mBiúró Idirnáisiúnta.

CAIBIDIL V

FORÁLACHA CRÍOCHNAITHEACHA

AIRTEAGAL V.1

Leasuithe

Féadfaidh an Comhchoiste, le cinneadh, leasuithe ar an bPrótacal seo a ghlacadh.